

Oceny działalności parlamentu i prezydenta

20 lat Fundacji CBOS 1997–2017

Od 11 kwietnia 1997 r., od wejścia w życie ustawy z dnia 20 lutego 1997 r. o fundacji Centrum Badania Opinii Społecznej, **CBOS DZIAŁA JAKO FUNDACJA.**

Dwadzieścia lat w życiu politycznym, społecznym i w życiu fundacji to dużo. Wiele się przez ten czas zdarzyło.

CBOS ZREALIZOWAŁ

836

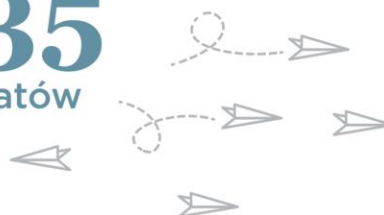
badań

REZULTATY BADAŃ STATUTOWYCH UDOSTĘPNILIŚMY
SPOŁECZEŃSTWU, MEDIOM, INSTYTUCJOM PUBLICZNYM
I ORGANOM PAŃSTWOWYM W POSTACI

3735

komunikatów

PRACOWAŁO DLA NAS

3600

ankieterów

PRZEBADALIŚMY PONAD

1 000 000

respondentów

Naszym czytelnikom, naszym respondentom i sobie życzymy kolejnych lat owocnych i inspirujących badań, upowszechniania płynącej z nich wiedzy o społeczeństwie, a także popularyzacji dorobku fundacji CBOS.

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W listopadzie notowania prezydenta Andrzej Dudy i parlamentu pogorszyły się.

OCENA DZIAŁALNOŚCI PARLAMENTU

Po obserwowanej w październiku poprawie ocen działalności parlamentu nastąpiła korekta notowań obu izb¹. Pracę Sejmu dobrze ocenia mniej niż co trzeci badany (31%, o 5 punktów procentowych mniej niż miesiąc temu), źle – ponad połowa (54%, wzrost o 4 punkty). Z działalności Senatu zadowolonych jest 29% ankietowanych (spadek o 7 punktów w stosunku do października), niezadowolonych – 45% (wzrost o 3 punkty).

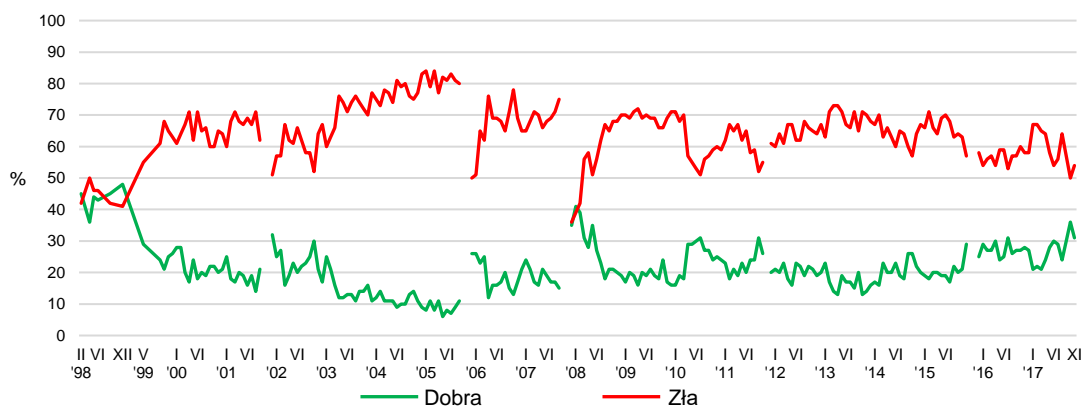
TABELA 1

Oceniane instytucje	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań														Zmiany X – XI 2017	
		2016				2017											
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X		XI
		w procentach															
Sejm	dobra	27	27	28	27	21	22	21	24	28	30	29	24	30	36	31	-5
	zła	57	60	58	58	67	67	65	64	58	54	56	64	57	50	54	+4
	Trudno powiedzieć	16	13	14	15	12	11	14	12	14	16	16	12	13	14	15	+1
Senat	dobra	26	27	27	26	28	25	24	26	29	29	30	27	32	36	29	-7
	zła	46	48	49	50	51	53	51	50	47	44	45	51	45	42	45	+3
	Trudno powiedzieć	28	25	24	24	21	22	25	24	24	27	25	22	23	22	26	+4

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (330) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 2–12 listopada 2017 roku na liczącej 1016 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

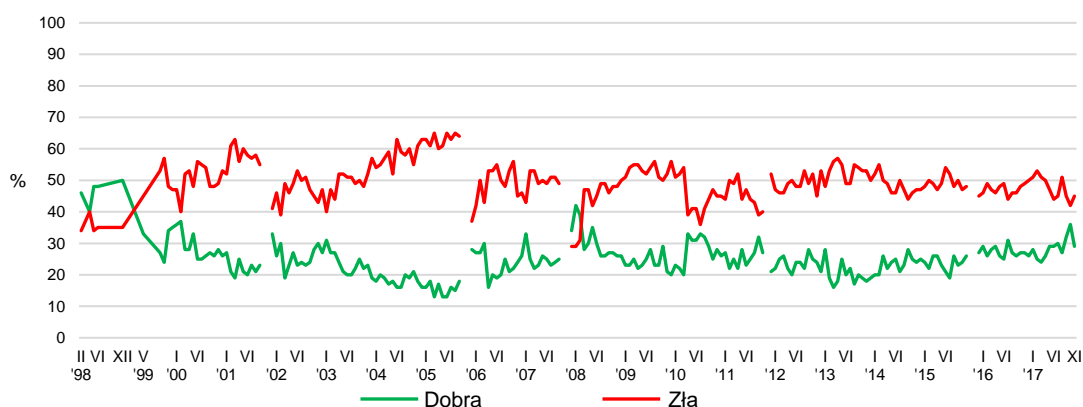
CBOS

RYS. 1. Oceny działalności Sejmu

CBOS

RYS. 2. Oceny działalności Senatu

Oceny działania parlamentu zależą przede wszystkim od orientacji politycznej i – szerzej – światopoglądowej. Mniej więcej połowa deklarujących prawicowe poglądy polityczne docenia pracę Sejmu i Senatu. Wśród identyfikujących się z lewicą i politycznym centrum dominują krytyczne oceny obu izb parlamentu. Ponadto opinie o pracy Sejmu i Senatu są tym lepsze, im częstsze praktyki religijne (zob. tabele aneksowe 1 i 2).

W elektoratach ugrupowań cieszących się obecnie największym poparciem społecznym działania parlamentu budzą aprobatę jedynie wśród zwolenników PiS. Wśród sympatyków pozostałych ugrupowań uwzględnionych w analizach spotykają się one na ogół z krytyką. Także wśród niezdecydowanych, na kogo głosować, oraz wśród biernych politycznie przeważa niezadowolenie z pracy parlamentu.

TABELA 2

Potencjalne elektoraty	Oceny działalności Sejmu		
	dobrze	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem)	63	24	13
Kukiz'15	28	61	11
Platforma Obywatelska	11	86	3
Nowoczesna Ryszarda Petru	8	92	0
Niezdecydowani, na kogo głosować	17	61	22
Niegłosujący	18	57	25

TABELA 3

Potencjalne elektoraty	Oceny działalności Senatu		
	dobrze	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem)	55	20	25
Kukiz'15	30	54	16
Platforma Obywatelska	11	76	13
Nowoczesna Ryszarda Petru	16	73	11
Niezdecydowani, na kogo głosować	19	50	31
Niegłosujący	20	45	35

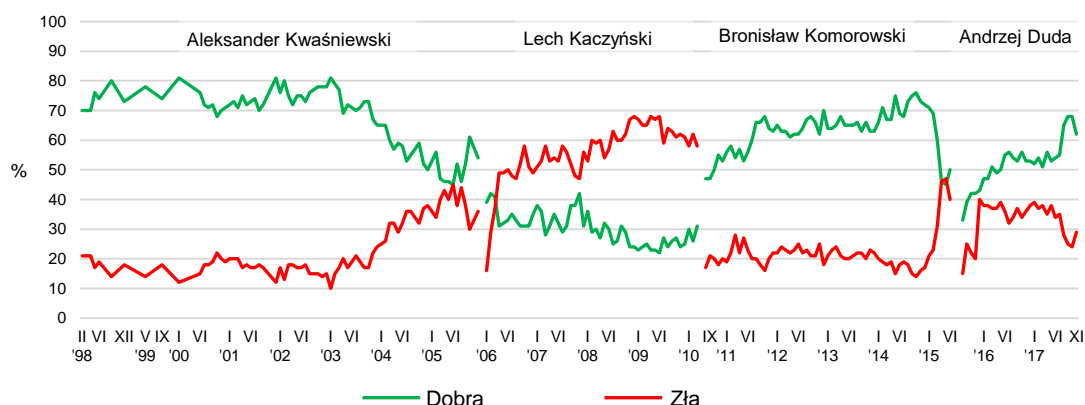
OCENA DZIAŁALNOŚCI PREZYDENTA

Nie utrzymały się także bardzo wysokie notowania głowy państwa z ostatnich miesięcy. Sposób sprawowania urzędu Prezydenta RP przez Andrzeja Dudę dobrze ocenia 62% respondentów (o 6 punktów procentowych mniej niż w październiku). Dezaprobatę wobec działań prezydenta wyraża obecnie 29% ankietowanych (wzrost o 5 punktów). Mimo pogorszenia notowań prezydent nie stracił całkowicie premii, jaką otrzymał po zawetowaniu dwóch spośród trzech ustaw o sądownictwie – jego notowania są bowiem nadal znacząco lepsze, niż były do lipca tego roku.

TABELA 4

Oceny działalności prezydenta	Wskazania respondentów według terminów badań															Zmiany X – XI 2017
	2016				2017											
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	
	w procentach															
Dobra	53	56	53	53	52	54	51	56	53	54	55	65	68	68	62	-6
Zła	37	34	36	38	39	37	38	35	38	34	35	28	25	24	29	+5
Trudno powiedzieć	10	10	11	9	9	9	11	9	9	12	10	7	7	8	9	+1

RYS. 3. Oceny działalności prezydenta

Opinie o działalności prezydenta są uwarunkowane w głównej mierze orientacją polityczną i światopoglądową. Osoby deklarujące prawicowe poglądy polityczne w zdecydowanej większości dobrze oceniają pracę głowy państwa, natomiast wśród zwolenników lewicy ponad połowa z dezaprobatą odnosi się do działań Andrzeja Dudy. Warto zauważyć, że prezydent przekonuje do siebie ponad połowę badanych określających swoje poglądy jako centrowe.

Dobrym ocenom pracy Andrzeja Dudy sprzyja częsty udział w praktykach religijnych (zob. tabelę aneksową 3).

Działania prezydenta zyskują aprobatę zdecydowanej większości zwolenników PiS oraz Kukiz'15. Pozytywne opinie przeważają także wśród niezdecydowanych, kogo poprzeć w wyborach do Sejmu, oraz wśród niegłoszących. Krytyczni wobec poczynań głowy państwa są natomiast w większości zwolennicy PO i Nowoczesnej. Od października do listopada prezydent stracił we wszystkich czterech badanych elektoratach.

TABELA 5

Potencjalne elektoraty	Oceny działalności prezydenta Andrzeja Dudy		
	dobrze	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem)	91	6	3
Kukiz'15	75	21	4
PO	30	61	9
Nowoczesna	22	72	6
Niezdecydowani, na kogo głosować	55	33	12
Niegłoszący	53	29	18

W ogromnej większości zadowoleni z działalności urzędującego prezydenta są jego wyborcy z II tury wyborów prezydenckich. Z aprobatą przyjmuje jego działania także ponad połowa wówczas nie głosujących. Krytyczna pozostaje większość ówczesnych wyborców Bronisława Komorowskiego.

TABELA 6

Elektoraty w II turze wyborów prezydenckich w 2015 roku	Oceny działalności prezydenta Andrzeja Dudy		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Głosujący na Andrzeja Dudę	88	8	4
Głosujący na Bronisława Komorowskiego	31	59	10
Niegłosujący	53	32	15

W listopadzie nastąpiła korekta ocen parlamentu i prezydenta. Po najlepszych w tej kadencji notowaniach obu izb i rekordowo wysokich notowaniach głowy państwa, opinie na temat wszystkich trzech instytucji pogorszyły się. W przypadku Andrzeja Dudy można mówić o wygasaniu wizerunkowego efektu prezydenckich wet do ustaw o Krajowej Radzie Sądownictwa i Sądzie Najwyższym. Nadal jednak notowania prezydenta są lepsze, niż były na początku lipca, przed decyzją o wetach.

Opracowała

Beata Roguska

TABELA 1

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Sejmu?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		31	54	15	1015
Płeć	Mężczyźni	31	56	13	478
	Kobiety	30	52	18	537
Wiek	18–24 lata	32	41	26	78
	25–34	30	60	9	197
	35–44	29	55	16	188
	45–54	30	58	12	153
	55–64	30	57	12	185
	65 lat i więcej	32	46	22	214
Miejsce zamieszkania	Wieś	33	50	17	405
	Miasto do 19 999	30	57	13	139
	20 000 – 99 999	26	53	21	220
	100 000 – 499 999	40	53	7	152
	500 000 i więcej mieszk.	19	66	15	99
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	36	39	25	192
	Zasadnicze zawodowe	36	49	15	249
	Średnie	24	60	17	310
	Wyższe	29	63	8	265
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	27	65	7	109
	Średni personel, technicy	32	59	9	29
	Pracownicy adm.-biurowi	24	59	17	80
	Pracownicy usług	34	50	17	55
	Robotnicy wykwalifikowani	31	55	15	119
	Robotnicy niewykwalifik.	34	44	22	45
	Rolnicy	36	48	16	49
	Pracujący na własny rach.	24	65	11	52
	Bezrobotni	32	56	12	31
	Emeryci	31	49	20	262
	Renciści	32	48	20	59
	Uczniowie i studenci	26	46	28	40
	Gospodynie domowe i inni	38	57	5	84
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	31	52	16	145
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	33	60	7	72
	sekt. pryw. poza rolnict.	27	58	15	273
	prywatnym gosp. rolnym	44	43	13	55
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	47	39	14	73
	Od 650 zł do 999 zł	37	48	15	137
	Od 1000 zł do 1399 zł	30	55	16	185
	Od 1400 zł do 1999 zł	30	52	18	167
	2000 zł i więcej	32	56	11	208
Ocena własnych war. mater.	Źłe	26	58	16	70
	Średnie	29	55	16	388
	Dobre	32	52	15	557
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	46	27	26	58
	Raz w tygodniu	38	49	13	439
	1–2 razy w miesiącu	34	49	18	158
	Kilka razy w roku	18	67	15	227
	W ogóle nie uczestniczy	16	68	17	125
Poglądy polityczne	Lewica	14	78	8	183
	Centrum	25	66	10	275
	Prawica	51	37	13	347
	Trudno powiedzieć	19	45	36	198

TABELA 2

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Senatu?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		29	45	26	1014
Płeć	Mężczyźni	31	47	23	477
	Kobiety	29	43	29	537
Wiek	18–24 lata	27	38	35	78
	25–34	30	50	20	197
	35–44	29	45	26	188
	45–54	27	46	27	153
	55–64	28	51	21	185
	65 lat i więcej	33	36	31	213
Miejsce zamieszkania	Wieś	31	42	27	404
	Miasto do 19 999	32	45	24	139
	20 000 – 99 999	23	47	30	220
	100 000 – 499 999	36	46	18	152
	500 000 i więcej mieszk.	23	53	25	99
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	31	33	37	192
	Zasadnicze zawodowe	33	43	24	248
	Średnie	26	48	25	310
	Wyższe	29	51	20	265
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	32	49	19	109
	Średni personel, technicy	38	49	13	29
	Pracownicy adm.-biurowi	22	51	27	80
	Pracownicy usług	36	42	21	55
	Robotnicy wykwalifikowani	28	48	24	119
	Robotnicy niewykwalifik.	32	39	29	45
	Rolnicy	25	35	39	49
	Pracujący na własny rach.	28	52	19	52
	Bezrobotni	22	50	28	31
	Emeryci	33	40	27	261
	Renciści	22	41	37	59
	Uczniowie i studenci	15	51	34	40
	Gospodynie domowe i inni	33	47	20	84
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	34	38	27	145
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	34	56	10	72
	sekt. prywat. poza rolnict.	27	49	24	273
	prywatnym gosp. rolnym	33	37	30	55
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	43	37	20	73
	Od 650 zł do 999 zł	37	39	25	137
	Od 1000 zł do 1399 zł	28	44	28	185
	Od 1400 zł do 1999 zł	28	42	30	167
	2000 zł i więcej	31	46	23	208
Ocena własnych war. mater.	Źle	22	48	30	70
	Średnie	28	47	25	387
	Dobre	32	43	25	557
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	41	25	34	58
	Raz w tygodniu	36	38	26	439
	1–2 razy w miesiącu	30	47	23	157
	Kilka razy w roku	21	55	25	227
	W ogóle nie uczestniczy	19	57	24	125
Poglądy polityczne	Lewica	15	66	19	183
	Centrum	24	55	21	275
	Prawica	48	31	22	347
	Trudno powiedzieć	19	35	46	198

TABELA 3

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność prezydenta Andrzeja Dudy ?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		62	29	9	1014
Płeć	Mężczyźni	62	30	7	478
	Kobiety	61	27	12	536
Wiek	18–24 lata	63	26	11	78
	25–34	59	32	9	195
	35–44	58	29	13	188
	45–54	59	29	12	153
	55–64	61	30	8	185
	65 lat i więcej	70	25	6	214
Miejsce zamieszkania	Wieś	67	23	10	404
	Miasto do 19 999	63	29	8	139
	20 000 – 99 999	61	30	9	220
	100 000 – 499 999	55	36	9	152
	500 000 i więcej mieszk.	50	39	11	99
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	76	16	9	192
	Zasadnicze zawodowe	67	23	10	249
	Średnie	58	32	10	310
	Wyższe	52	39	9	263
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	44	42	14	108
	Średni personel, technicy	65	23	12	29
	Pracownicy adm.-biurowi	57	33	10	80
	Pracownicy usług	57	34	8	55
	Robotnicy wykwalifikowani	65	21	14	119
	Robotnicy niewykwalifik.	61	27	12	45
	Rolnicy	73	19	8	49
	Pracujący na własny rach.	44	45	11	52
	Bezrobotni	57	32	11	31
	Emeryci	70	25	6	262
	Renciści	75	16	8	59
	Uczniowie i studenci	48	41	11	40
	Gospodynie domowe i inni	66	26	7	84
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	57	29	14	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	64	23	13	72
	sekt. pryw. poza rolnict.	54	35	11	273
	prywatnym gosp. rolnym	75	16	9	55
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	80	14	6	73
	Od 650 zł do 999 zł	70	20	10	137
	Od 1000 zł do 1399 zł	62	29	9	185
	Od 1400 zł do 1999 zł	66	27	7	167
	2000 zł i więcej	55	37	7	208
Ocena własnych war. mater.	Źle	65	24	10	70
	Średnie	59	29	12	388
	Dobre	63	29	8	556
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	77	12	11	58
	Raz w tygodniu	71	21	7	438
	1–2 razy w miesiącu	65	27	8	158
	Kilka razy w roku	49	40	11	227
	W ogóle nie uczestniczy	41	44	15	125
Poglądy polityczne	Lewica	40	54	6	183
	Centrum	57	34	9	275
	Prawica	80	16	4	347
	Trudno powiedzieć	58	20	22	198